Dosar nr. 3-114/25

H O T Ă R Â R E

în numele Legii

25 iulie 2025 **or. Ștefan Vodă**

Judecătoria Căușeni (sediul Ștefan Vodă)

În componență:

Președintele ședinței, judecătorul Evelina Ciorba

Grefier Maria Fală

examinând în ședință de judecată publică, acțiunea de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Primarul s. Speia Vitalie Coteț împotriva Consiliului local Speia, terț Comisia Electorală Centrală a Republicii Moldova privind anularea deciziei nr.8/7 din 11.07.2025 ,,Cu privire la inițierea referendumului local pentru revocarea din funcție a Primarul s. Speia Vitalie Coteț",

a c o n s t a t a t :

La 22 iulie 2025, s-a repartizat în mod-aleatoriu cererea de chemare în judecată depusă de Primarul s. Speia Vitalie Coteț împotriva Consiliului local Speian privind anularea deciziei nr.8/7 din 11.07.2025 ,,Cu privire la inițierea referendumului local pentru revocarea din funcție a Primarul s. Speia Vitalie Coteț". (f.d.1-6)

Prin încheierea Judecătoria Căușeni (sediul Ștefan Vodă) din 24 iulie 2025, s-a atras în proces în calitate de terț Comisia Electorală Centrală a Republicii Moldova. (f.d.102)

În motivarea acțiunii Primarul s. Speia Vitalie Coteț, a indicat că prin decizia Consiliului local Speia nr.8/7 din 11.07.2025 ,,Cu privire la inițierea referendumului local pentru revocarea din funcție a Primarul s. Speia Vitalie Coteț" s-a decis ,,se constată nerespectarea intereselor comunității și cetățenilor, neexercitarea în mod adecvat a atribuțiilor de ales local prevăzute de lege, încălcarea normelor morale și etice de către primarul satului Speia, r. Anenii Noi, domnul Coteț Vitalie, se aprobă procesele-verbale nr. 1 și nr. 2 ale Comisiei de numărarea voturilor, în privința proiectului de deciziei nr.7 cu privire la inițierea referendumului local pentru revocarea din funcție a Primarului s. Speia, r. Anenii Noi, domnul Coteț Vitalie, exprimate prin vot secret, se inițiază referendum local pentru revocarea primarului satului Speia, r. Anenii Noi, domnul Coteț Vitalie, controlul executării

prezentei decizii se pune în sarcina Comisiei de specialitate „Drept și disciplină “ a Consiliului Local Speia, se aprobă nota informativă adresată Comisiei Electorale Centrale a Republicii Moldova privind inițierea referendumului local pentru revocarea din funcție a Primarului s. Speia, r. Anenii Noi, domnul Cotet Vitalie, prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării, se aduce la cunoștință publică și poate fi contestată în decurs de 10 zile calendaristice de la data adoptării prin depunerea cererii prealabile la Judecătoria Căușeni, sediul Anenii Noi pe adresa: or. Aneni Noi, str. Marțișor,15, prezenta decizie se publică în registrul actelor locale și se aduce la cunoștință Comisiei Electorale Centrale a Republicii Moldova și persoanelor nominalizate”, specificând că, decizia nominalizată constituind un act administrativ individual, în conformitate cu prevederile art. 6, 7, 11 din Codul administrativ și reprezintă un act administrativ defavorabil.

Susține că, atât consiliul local, cât și primarul, funcționează ca autorități administrative autonome, ce acționează în regim de putere publică în scopul realizării unui interes public, iar conform competențelor de bază ale consiliului local, atribuțiilor de bază ale primarului, precum și a competențelor consfințite și garantate prin Constituția Republicii Moldova, Carta Europeană a Autonomiei Locale, alte tratate la care Republica Moldova este parte, acționând în regim de putere publică, realizarea sarcinilor autorităților administrative autonome are loc în cadrul procedurii administrative, care reprezintă activitatea autorităților publice cu efect în exterior, îndreptată spre examinarea condițiilor, pregătirea și emiterea unui act administrativ individual, spre examinarea condițiilor, pregătirea și încheierea unui contract administrativ sau examinarea condițiilor, pregătirea și întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică.

Indică că, autoritățile publice, prin prisma principiilor comune prevăzute la art. 21-25 și potrivit principiilor procedurii administrative, stabilite în art. 28-35 din Codul administrativ, trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative, iar procedura administrativă trebuie realizată într-un mod simplu, adecvat, rapid, eficient și corespunzător scopul, specificând că, temeiul, procedura inițierii referendumului local privind revocarea primarului, care reprezintă consultarea cetățenilor din satul Speia, r. Anenii Noi, este reglementată de titlul VI, capitolul XV al Codului electoral.

Precizează că, legislatorul stabilește, în mod imperativ, inițierea revocării primarului prin referendum doar în cazul confirmării, în modul stabilit de lege, a unor fapte privind

nerespectarea intereselor comunității locale, neexercitarea în mod adecvat a atribuțiilor de ales local prevăzute de lege, încălcarea normele morale și etice, specificând că, emitentul deciziei contestate invocă necesitatea inițierii revocării autorității locale executive, motivând că ,,pornind de la evenimentele recent întâmplate și situația creată la nivel de autoritate publică locală a satului Speia, în special cele legate de activitatea primarului Coteț Vitalie. Ținând cont de faptul că orice localitate merită, iar, locuitorii acestora aspiră, ca la conducerea acesteia să fie alese și să activeze persoane demne de încrederea alegătorilor, care contribuie prin exemplu personal la consolidarea autorității administrației publice locale pe care o reprezintă și își onorează obligațiile civice, asigură ordinea publică și respectă legislația țării. Remarcând că primarul, Coteț Vitalie, nu respectă interesele locuitorilor satului Speia, nu exercită în mod adecvat atribuțiile de ales local prevăzute de lege, încalcă normele morale și etice precum și există bănuială rezonabilă de comiterea unor infracțiuni, pentru care Consiliul Local Speia a apelat la organele de resort".

Susține că, prin sintagma ,,există bănuială rezonabilă de comiterea unor infracțiuni", s-a adus o atingere libertății fundamentale prevăzute de art. 21 din Constituția R. Moldova, or, pretinsele ,,evenimente recent întâmplate" și că primarul Coteț Vitalie, nu respectă interesele locuitorilor satului Speia, nu exercită în mod adecvat atribuțiile de ales local prevăzute de lege, încalcă normele morale și etice precum și există bănuială rezonabilă de comiterea unor infracțiuni, pentru care Consiliul Local Speia a apelat la organele de resort", nu sunt confirmate în modul stabilit de lege, având un caracter de intimidare.

Menționează că, proiectul deciziei contestate nu a fost identificat în modul corespunzător și examinat în cadrul comisiei de specialitate, or, lipsa unei explicații din reclamantului pe marginea acuzațiilor nefondate indicate în actul administrativ defavorabil din 11 iulie 2025, atestă încălcarea prevederilor art. 94 din Codul administrativ, specificând că, reglementările Codului administrativ privind finalizarea procedurii administrative stipulează, în mod imperativ, obligația emitentului actului administrativ de a respecta operațiunea administrativă motivarea.

Susține că, caracterul deliberat al actului administrativ adoptat, la data de 11 iulie 2025, se confirmă prin lipsa unui act definitiv și irevocabil al instanței judecătorești referitor la faptele pretinse, ce sunt camuflate prin așa numita ,,consolidare a democrației locale și asigurare a corectitudinii actului de guvernare locală, în spiritul legii și al responsabilității", ce nu reflectă situația reală existență în cadrul administrației publice locale din localitatea Speia, specificând

că, intimidarea primarului ca autoritatea reprezentativă a populației unității administrativ-teritoriale Speia din partea unor membri ai consiliul local Speia, are ca scop discreditării primarului în fața locuitorilor satului Speia fară, a avea probe concludente în acest sens.

Indică că, interacțiunea între primar ca autoritate reprezentativă a populației unității administrativ-teritoriale și executivă a consiliului local și consiliul local ca autoritate reprezentativă și deliberativă a populației unității administrativ-teritoriale de nivelul întâi, ales în vederea soluționării problemelor de interes local, se constată lipsa unei conlucrări, aceasta fiind determinată de un șir de acte administrative adoptate de către Consiliul local Speia, inclusiv cu caracter individual, care sunt contestate în instanțele de judecată naționale din cauza ilegalității lor și anume cererea de chemare în judecată înaintată de Primarul satului Speia împotriva Consiliul local Speia privind anularea deciziei Consiliului local Speia nr. 1/1 din 29 ianuarie 2025 ”Cu privire la executarea deciziilor îndeplinite anterior”, cererea de chemare în judecată înaintată de Primarul satului Speia împotriva Consiliul local Speia privind anularea în tot a deciziilor Consiliului local Speia nr. 4/1 din 04 aprilie 2025 ”Cu privire la aprobarea propunerii de proiect cu implementarea acestuia”, nr. 4/2 din 04 aprilie 2025 ”Privind sporul pentru consolidarea capacităților profesionale ale funcționarilor publici de execuție din cadrul primăriei s. Speia”, nr. 4/6 din 04 aprilie 2025 ”Cu privire la acceptarea transmiterii în gestiune către fondator - CL Speia/Primărie a bunurilor imobile cu înregistrare la ASP”, cererea de chemare în judecată înaintată de Primarul satului Speia împotriva Consiliul local Speia privind anularea în tot a deciziei Consiliului local Speia nr. 11/2 din 17 decembrie 2024 ”Referitor la completarea activităților privind modul de desfașurare a ședințelor în cadrul Consiliului local Speia”, cererea de chemare în judecată înaintată de Primarul satului Speia împotriva Consiliul local Speia privind anularea în tot a deciziilor Consiliului local Speia nr. 2/1 din 25 februarie 2025, nr. 2/2 din 25 februarie 2025, nr. 2/3 din 25 februarie 2025, nr. 2/4 din 25 februarie 2025, nr. 2/5 din 25 februarie 2025 și cererea de chemare în judecată înaintată de Primarul satului Speia împotriva Consiliul local Speia privind anularea în tot a deciziei Consiliului local Speia nr. 6/5 din 24 iunie 2025 ”Cu privire la repartizarea fânului uscat pentru cetățenii deținători de animale din s. Speia”.

Precizează că, cererea de chemare în judecată înaintată de Primarul satului Speia împotriva Consiliul local Speia privind anularea deciziei nr. 4/13 din 16 aprilie 2024 ”Privitor la neîndeplinirea atribuțiilor de serviciu și neglijența în serviciu”, a fost soluționată prin hotărârea Judecătoriei Anenii Noi din 25 noiembrie 2024 și este definitivă în baza încheierii Curții de Apel

Centru din 17 februarie 2025.

La fel, menționează prevederile art. 17, 163 lit. a), 206, 209, 212, 224 alin. (1), lit. a) din Codul administrativ, art. 16, 26 din Legea nr. 436/2006, art. 215, 217, 220 din Codul electoral, art. 33, 166, 167 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova.

În ședința de judecată reprezentantul reclamantului Primarul s. Speia Vitalie Coteț, avocatul Melnic Eduard, a susținut cererea de chemare în judecată pe motivele de fapt și drept invocate, solicitând admiterea integrală a cerințelor. Suplimentar a comunicat că, dosarul administrative prezentat, nu conține acte relevante cauzei.

Reclamantul a susținut cererea de chemare în judecată pe motivele de fapt și drept invocate, solicitând admiterea integrală a cerințelor. Suplimentar a comunicat că, despre deciziei nr.8/7 din 11.07.2025 „Cu privire la inițierea referendumului local pentru revocarea din funcție a Primarul s. Speia Vitalie Coteț", a aflat la data de 16.07.2025 din registrul actelor publice, specificând că, actul contestat nu i-a fost comunicat, nu a cunoscut despre soluția adoptată de către pârât, nu a fost prezent la ședința Consiliului local Speia la momentul adoptării acestuia și nu a făcut careva explicați în scris sau verbal cu privire la circumstanțele invocate. Susține că, nici anterior ședinței Consiliului local Speia din 11.07.2025, nu a fost solicitată o explicație cu privire la circumstanțele invocate, în decizia contestată.

Pârâtul Consiliul local Speia în ședința de judecată nu s-a prezentat, fiind legal citat, fapt confirmat prin telefonograma anexată la materialele cauzei (f.d. 106), considerente din care în temeiul prevederilor art.218 lit.d) din Codul administrativ, s-a dispus examinarea cauzei în lipsa pârâtului. Totodată prin referința depusă, a nu a recunoscut acțiunea și a solicitat respingerea integrală a acesteea ca fiind neîntemeiată motivând prin faptul că, la data de 11 iulie 2025 Consiliul local Speia, în calitate de organ deliberativ s-a întrunit în ședință publică examinând inclusiv chestiunea ce ține de inițierea referendumului local de revocare a Primarului satului Speia Coteț Vitalie. La fel, menționează prevederile art. 3, 7, 14, 16 din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală, art. 220, 226 din Codul Electoral, art. 10, 31, 118, 141 din Codul administrativ, specificând că, condiția legiuitorului de motivare a deciziei de inițierea a referendumului local nu este prevăzută, actul administrativ aflat la moment pe rol reprezintă o procedură administrativă de inițierea procesului de consultare a cetățenilor, care are o singură condiție întrunirea numărului de voturi pentru adoptarea unei asemenea decizi, iar la adoptarea deciziei Consiliului local Speia nr. 8/7 din 11 iulie 2025, a fost respectată condiția de 2/3 din

voturile consilierilor aleși, această procedură a fost respectată și consemnată în procesul verbal. Precizează că, această latură a procesului de adoptare a deciziei nu este contestată de către reclamant și că nu au fost depuse cereri prealabile de suspiciune a vicieri votului și adoptarea decizie contestată, specificând că, la emiterea actului administrativ au fost respectate cerințele de fond pentru emiterea deciziei de inițiere, cvorum, procedura de vot și asigurarea procedurii de informare a cetățenilor până la adoptarea deciziei de desfașurare a referendumului.

Terțul Comisia Electorală Centrală a Republicii Moldova în ședința de judecată nu s-a prezentat, fiind legal citat, fapt confirmat prin telefonograma anexată la materialele cauzei (f.d. 106), considerente din care în temeiul prevederilor art.218 lit.d) din Codul administrativ, s-a dispus examinarea cauzei în lipsa terțului.

Studiind materialele cauzei, audiind explicațiile participanților la proces, probele administrate în ansamblul, normele legii aplicabile, instanța de judecată a ajuns la concluzia că acțiunea reclamantului Primarul s. Speia Vitalie Coteț împotriva Consiliului local Speia, terț Comisia Electorală Centrală a Republicii Moldova privind anularea deciziei nr.8/7 din 11.07.2025 „Cu privire la inițierea referendumului local pentru revocarea din funcție a Primarul s. Speia Vitalie Coteț", este admisibilă, întemeiată şi pasibilă de admis, din următoarele considerente.

Noţiunea de „act administrativ" este reglementată în legislația națională, cât şi în Rezoluţia (77) 31 Cu privire la protecţia individului faţă de actele autorităţilor administrative, adoptată de Comitetul de Miniştri al Consiliului Europei la 28 septembrie 1997, care statuează că, actul administrativ este o manifestare juridică unilaterală de voinţă, cu caracter normativ sau individual, din partea unei autorităţi publice în vederea organizării executării sau executării în concret a legii, actul administrativ desemnează orice măsuri individuale sau decizii luate în cadrul exercitării autorităţii publice, susceptibile de a afecta direct drepturile, libertăţile sau interesele persoanelor fizice sau juridice şi care nu este un act îndeplinit în cadrul exercitării unei funcţii judiciare.

Conform art. 53 alin. (1) din Constituție R. Moldova, *persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr- un act administrativ sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptăţită să obţină recunoaşterea dreptului pretins, anularea actului şi repararea pagubei.*

Conform art. 3 din Codul administrativ, *legislaţia administrativă are drept scop*

reglementarea procedurii de înfăptuire a activităţii administrative şi a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor şi a libertăţilor prevăzute de lege ale persoanelor fizice şi juridice, ţinîndu-se cont de interesul public şi de regulile statului de drept.

În conformitate cu prevederile art. 10 alin. (1) din Codul administrativ, *actul administrativ individual este orice dispoziţie, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.*

Conform art. 11 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, *actele administrative individuale pot fi: acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligaţii, sancţiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat.*

Conform art. 17 din Codul administrativ, *drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.*

În conformitate cu prevederile art.20 din Codul administrativ, *dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acţiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanţele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.*

Conform art. 39 alin. (2) din Codul administrativ, *orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanţei de judecată competente.*

În conformitate cu prevederile art. 189 alin. (1) Cod administrativ, *orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ.*

Conform art. 163 lit. a) din Codul administrativ, *procedura de examinare a cererii prealabile nu se efectuează dacă: actul administrativ individual este emis de către Guvern, un consiliu local sau Adunarea Populară a Găgăuziei.*

În conformitate cu prevederile art. 209 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, *acţiunea în contestare şi acţiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede*

altfel. Acest termen începe să curgă de la: data comunicării sau notificării actului administrativ individual, dacă legea nu prevede procedura prealabilă.

La acest capitol, instanța de judecată punctează că, decizia nr.8/7 din 11.07.2025 „Cu privire la inițierea referendumului local pentru revocarea din funcție a Primarul s. Speia Vitalie Coteț", nu a fost notificată/remisă reclamantului Primarul s. Speia Vitalie Coteț, ultimul în ședința de judecată a comunicat că, a aflat despre existența actului contestat la data de 16.07.2025 din registrul actelor publice.

Prin urmare, având în vedere prevederile art. 163 lit. a) și art. 209 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, instanța de judecată conchide că, acțiunea depusă de Primarul s. Speia Vitalie Coteț, este exceptată de la respectarea procedurii prealabile, a fost depusă cu respectarea termenului legal stabilit fiind admisibilă, considerent din care se va expune în continuare asupra fondului acțiunii.

În conformitate cu prevederile art. 224 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, *examinînd acţiunea în contencios administrativ în fond, instanţa de judecată adoptă una dintre următoarele hotărîri: în baza unei acţiuni în contestare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual, precum şi o eventuală decizie de soluţionare a cererii prealabile, dacă acestea sînt ilegale şi prin ele reclamantul este vătămat în drepturile sale.*

Conform art. 225 alin. (1) din Codul administrativ, *instanţa de judecată nu este competentă să se pronunţe asupra oportunităţii unui act administrativ.*

În conformitate cu prevederile art. 219 alin. (1) din Codul administrativ, *instanţa de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declaraţiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanţi.*

Conform art. 93 alin. (1) din Codul administrativ, *fiecare participant probează faptele pe care îşi întemeiază pretenţia.*

Controlul judecătoresc al legalității actelor administrative, presupune apărarea drepturilor și intereselor legitime ale cetățenilor, împotriva abuzurilor administrației publice, în condițiile legii contenciosului administrativ. Acest control se înfăptuiește de către instanțele de judecată în condițiile legii privind organizarea judecătorească. Întru elucidarea subiectului privind realizarea controlului judecătoresc se impune conceptul competenței, în baza căruia se realizează respectivul control. Pornind de la scopul primordial al instituției contenciosului administrativ

care este prestabilit de legiuitor și care presupune contracararea abuzurilor şi exceselor de putere ale autorităților publice, apărarea drepturilor persoanei în spiritul legii, ordonarea activității autorităților publice, asigurarea ordinii de drept.

Reieșind din dreptul subiectiv al subiectului afectat, care la fel a fost predeterminat de legiuitor și care a fost formulat astfel - orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente pentru a obține anularea actului, recunoașterea dreptului pretins şi repararea pagubei ce i-a fost cauzată.

Instanța de judecată, remarcă că obiect al examinării prezentei cauze în instanța de contencios administrativ îl constituie verificarea legalității actului administrativ individual defavorabil și anume deciziei nr.8/7 din 11.07.2025 „Cu privire la inițierea referendumului local pentru revocarea din funcție a Primarul s. Speia Vitalie Coteț”,

Circumstanțele faptice ce au importanță pentru soluționarea cauzei, stabilite în cadrul examinării cauzei, pot fi rezumate în felul următor:

Conform procesului verbal nr.7 din 01 iulie 2025 al ședinței extraordinare a Consiliului local Speia, rezultă că s-a examinat chestiunea cu privire la inițierea referendumului local pentru revocarea din funcție a Primarul s. Speia Vitalie Coteț și s-a adoptat Comisia de numărare a voturilor în cadrul referendumului local cu 8 voturi „Pro”, însă nu a fost adoptat proiectul deciziei. (f.d. 88-98)

Conform procesului verbal nr.1 și 2 din 11 iulie 2025 al Comisiei de numărare a voturilor în privința proiectului de decizie nr.7 cu privire la inițierea referendumului local pentru revocarea din funcție a Primarul s. Speia Vitalie Coteț”, s-a votat proiectul deciziei cu 9 voturi „Pentru”. (dos. administrative, f.d.144-145)

Conform procesului verbal nr.8/7 din 11 iulie 2025 al ședinței ordinare a Consiliului local Speia, rezultă că s-a adoptat proiectul decizia nr.8/7 din 11.07.2025 „Cu privire la inițierea referendumului local pentru revocarea din funcție a Primarul s. Speia Vitalie Coteț”, cu 9 voturi „Pro”. (dos. administrative, f.d.176-189)

Prin decizia Consiliului local Speia nr.8/7 din 11.07.2025 „Cu privire la inițierea referendumului local pentru revocarea din funcție a Primarul s. Speia Vitalie Coteț” s-a decis „se constată nerespectarea intereselor comunității și cetățenilor, neexercitarea în mod adecvat a

atribuțiilor de ales local prevăzute de lege, încălcarea normelor morale și etice de către primarul satului Speia, r. Anenii Noi, domnul Coteț Vitalie, se aprobă procesele-verbale nr. 1 și nr. 2 ale Comisiei de numărarea voturilor, în privința proiectului de deciziei nr.7 cu privire la inițierea referendumului local pentru revocarea din funcție a Primarului s. Speia, r. Anenii Noi, domnul Coteț Vitalie, exprimate prin vot secret, se inițiază referendum local pentru revocarea primarului satului Speia, r. Anenii Noi, domnul Coteț Vitalie, controlul executării prezentei decizii se pune în sarcina Comisiei de specialitate „Drept și disciplină " a Consiliului Local Speia, se aprobă nota informativă adresată Comisiei Electorale Centrale a Republicii Moldova privind inițierea referendumului local pentru revocarea din funcție a Primarului s. Speia, r. Anenii Noi, domnul Cotet Vitalie, prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării, se aduce la cunoștință publică și poate fi contestată în decurs de 10 zile calendaristice de la data adoptării prin depunerea cererii prealabile la Judecătoria Căușeni, sediul Anenii Noi pe adresa: or. Aneni Noi, str. Marțișor,15, prezenta decizie se publică în registrul actelor locale și se aduce la cunoștință Comisiei Electorale Centrale a Republicii Moldova și persoanelor nominalizate. (f.d.10)

Din materialele cauzei rezultă că, Primarul s. Speia, și-a manifestat dezacordul cu actele emise de către Consiliul local Speia, fapt confirmat prin chemare în judecată înaintată de Primarul satului Speia împotriva Consiliul local Speia privind anularea deciziei Consiliului local Speia nr. 1/1 din 29 ianuarie 2025 "Cu privire la executarea deciziilor îndeplinite anterior" (f.d.48-53), cererea de chemare în judecată înaintată de Primarul satului Speia împotriva Consiliul local Speia privind anularea în tot a deciziilor Consiliului local Speia nr. 4/1 din 04 aprilie 2025 "Cu privire la aprobarea propunerii de proiect cu implementarea acestuia", nr. 4/2 din 04 aprilie 2025 "Privind sporul pentru consolidarea capacităților profesionale ale funcționarilor publici de execuție din cadrul primăriei s. Speia", nr. 4/6 din 04 aprilie 2025 "Cu privire la acceptarea transmiterii în gestiune către fondator - CL Speia/Primărie a bunurilor imobile cu înregistrare la ASP" (f.d. 54-58), cererea de chemare în judecată înaintată de Primarul satului Speia împotriva Consiliul local Speia privind anularea în tot a deciziei Consiliului local Speia nr. 11/2 din 17 decembrie 2024 "Referitor la completarea activităților privind modul de desfașurare a ședințelor în cadrul Consiliului local Speia" (f.d.59-61), cererea de chemare în judecată înaintată de Primarul satului Speia împotriva Consiliul local Speia privind anularea în tot a deciziilor Consiliului local Speia nr. 2/1 din 25 februarie 2025, nr. 2/2 din 25 februarie 2025, nr. 2/3 din 25 februarie 2025, nr. 2/4 din 25 februarie 2025, nr. 2/5 din 25 februarie 2025

(f.d.62-65) și cererea de chemare în judecată înaintată de Primarul satului Speia împotriva Consiliul local Speia privind anularea în tot a deciziei Consiliului local Speia nr. 6/5 din 24 iunie 2025 ”Cu privire la repartizarea fânului uscat pentru cetățenii deținători de animale din s. Speia”. (f.d.66-69)

Prin hotărârea Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central din 25.11.2024, acțiune de contencios administrativ inițiată de Primarul s. Speia, Vitalie Coteț împotriva Consiliului local Speia privind anularea deciziei nr.4/13 din 16.04.2024 cu privire la neîndeplinirea atribuților de serviciu, a fost admisă integral. (f.d. 70-82)

La 05.04.2024, un grup de consilieri al Consiliului local Speia, au depus o sesizare la Inspectoratul de Poliție Anenii Noi, privind atragerea la răspundere contravențională a Primarului s. Speia, Vitalie Coteț, în temeiul art. 71 din Codul contravențional. (dos. administrativ, f.d.192)

Prin răspunsul nr.19/30-P-477/25 din 03.07.2025 Centrul Național Anticorupție, a comunicat consilierului local că, examinarea sesizării, a fost finalizată fără pornirea procesului contravențional sau penal. (dos. administrativ, f.d.197)

Conform art. 75 alin. (1) din Constituția R. Moldova, *cele mai importante probleme ale societăţii şi ale statului sînt supuse referendumului.*

Conform art. 109 alin. (1) și (2) din Constituția R. Moldova, *administraţia publică în unităţile administrativ-teritoriale se întemeiază pe principiile autonomiei locale, ale descentralizării serviciilor publice, ale eligibilităţii autorităţilor administraţiei publice locale şi ale consultării cetăţenilor în problemele locale de interes deosebit. Autonomia priveşte atât organizarea şi funcţionarea administraţiei publice locale, cât şi gestiunea colectivităţilor pe care le reprezintă.*

Conform art. 112 din Constituția R. Moldova, *autorităţile administraţiei publice, prin care se exercită autonomia locală în sate şi în oraşe, sunt consiliile locale alese şi primarii aleşi. Consiliile locale şi primarii activează, în condiţiile legii, ca autorităţi administrative autonome şi rezolvă treburile publice din sate şi oraşe. Modul de alegere a consiliilor locale şi a primarilor, precum şi atribuţiile lor, este stabilit de lege.*

În conformitate cu prevederile art.215 din Codul Electoral, *referendumul local reprezintă consultarea cetăţenilor în probleme de interes deosebit pentru sat (comună), sector, oraş (municipiu), raion, unitate administrativteritorială cu statut special. Revocarea primarului*

satului (comunei), sectorului, oraşului (municipiului) se efectuează, de asemenea, prin referendum local.

Conform art.217 alin. (1) și (3) din Codul Electoral, *referendumului local pot fi supuse problemele care au o importanţă deosebită pentru localitatea respectivă şi care ţin doar de competenţele legale ale autorităţilor administraţiei publice locale. Revocarea primarului prin referendum poate fi iniţiată în cazul în care acesta nu respectă interesele comunităţii locale, nu exercită în mod adecvat atribuţiile de ales local prevăzute de lege, încalcă normele morale şi etice, fapte confirmate în modul stabilit.*

În conformitate cu prevederile art.220 din Codul Electoral, *referendumul local poate fi iniţiat: a) de 1/2 din numărul consilierilor aleşi, iar în cazul revocării primarului prin vot secret – de 2/3 din numărul consilierilor aleşi.*

La acest capitol, instanța de judecată punctează că, primarul este autoritate reprezentativă a populaţiei unităţii administrative-teritoriale şi executivă a consiliului local, aleasă prin vot universal, egal, direct, secret şi liber exprimat și îşi exercită atribuţiile de la data validării mandatului până la data validării următorului mandat de primar, cu excepţia când mandatul încetează înainte de termen.

Instanța de judecată remarcă că, reclamantul invocă că actul administrativ contestat nu corespunde condițiilor de motivare, argumente pe care instanța de judecată le apreciază ca fiind întemeiate or, **conform art.118 din Codul administrative**, *motivarea este operaţiunea administrativă prin care se expun considerentele care justifică emiterea unui act administrativ individual. În motivare se indică temeiurile esenţiale de drept şi de fapt pe care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru decizia sa. Din motivarea deciziilor discreţionare trebuie să poată fi recunoscute şi punctele de vedere din care autoritatea publică a reieşit la exercitarea dreptului discreţionar. Motivarea trebuie să se refere şi la argumentele expuse în cadrul audierii. Motivarea completă a unui act administrativ individual cuprinde: a) motivarea în drept – temeiul legal pentru emiterea actului administrativ, inclusiv formele procedurale obligatorii pe care se bazează actul; b) motivarea în fapt – oportunitatea emiterii actului administrativ, inclusiv modul de exercitare a dreptului discreţionar, dacă este cazul; c) în cazul actelor administrative defavorabile – o descriere succintă a procedurii administrative care a stat la baza emiterii actului: investigaţii, probe, audieri, opinii ale participanţilor contrare conţinutului*

final al actului etc. (3) Motivarea completă este obligatorie, este parte integrantă a actului administrativ individual şi condiţionează legalitatea acestuia.

În conformitate cu prevederile art.31 din Codul administrative, *actele administrative individuale şi operaţiunile administrative scrise trebuie să fie motivate.*

Prin urmare, unul dintre elementele indispensabile ale actului administrativ individual este condiția de motivare, iar în speță decizia nr.8/7 din 11.07.2025 nu conţine o motivare completă, nu se regăsește motivarea în fapt, decizia contestată fiind un act administrativ defavorabil, nu atestă o descriere a procedurii administrative, circumstanțe ce denotă că nerespectarea cerințelor legale enunțate supra cu privire la claritatea și motivarea stării de fapt și de drept care a stat la baza inițieri și concluziei de adoprare a actului administrativ contestat, având în vedere faptul că inițierea referendumului local pentru revocarea din funcția de primar este o procedură extraordinară.

Instanța de judecată remarcă că, lipsa indicării în actul administrativ defavorabil, a motivelor care au stat la baza emiterii reprezintă, din perspectiva jurisprudenţei CEDO, o exercitare arbitrară a puterii publice (a se vedea hot. CEDO Lupşa împotriva României; cererea nr. 10.337/04, § 31 - 34). La fel, contrar legislaţiei naţionale şi principiului "bunei guvernanţe" autoritatea publică pârâtă, prin omisiunea de a motiva actul administrativ, nu a acţionat într-un mod corespunzător şi cu maximă consecvenţă (a se vedea hot. CEDO din 08.07.2008, Megadat.com S.R.L. v. Republica Moldova, nr. 21151/04, § 72; Beyeler v. ltaly [GC], nr. 33202/96. § 120, ECHR 2000-1).

Instanța de judecată punctează că, obligativitatea motivării actului administrativ de iniţiere a referendumului local de revocare a primarului, rezultă și din prevederile art.217 alin. (3) din Codul electoral, ce stipulează că revocarea primarului prin referendum poate fi iniţiată în cazul în care acesta nu respectă interesele comunităţii locale, nu exercită în mod adecvat atribuţiile de ales local prevăzute de lege, încalcă normele morale şi etice, fapte confirmate în modul stabilit.

Prin urmare, instanța de judecată conchide că revocarea primarului poate avea loc în cazul nerespectării interesele comunităţii locale, neexercitării în mod adecvat atribuţiile de ales local prevăzute de lege, încălcării normelor morale şi etice imputate acestuia și numai dacă acestea sunt confirmate în modul stabilit, în speță această confirmare nu se regăsească în dosarul administrativ și nici în motivarea actului administrativ de iniţiere a referendumului.

Din conținutul deciziei nr.8/7 din 11.07.2025 „Cu privire la inițierea referendumului local pentru revocarea din funcție a Primarul s. Speia Vitalie Coteț”, rezultă că motivele pentru care se acordă vot de neîncredere și se inițiază referentumul local sunt următoarele: nu respectă interesele locuitorilor s. Speia, nu exercită în mod adecvat atribuțiile de ales local prevăzute de lege, încălcarea normelor morale și etice și există bănuială rezonabilă de comiterea unor infracțiuni.

La acest capitol, instanța de judecată remarcă că, pretinsele ilegalităţi invocate supra, presupun atragerea la răspundere penală, contravenţională, administrativă sau civilă, la materialele cauzei fiind lipsă înscrisurile confirmative în acest sens și anume hotărârile judecătorești definitive de sancţionare a primarului Vitalie Coteț, decizii de sancţionare contravenţională, acte de constatare ale autorităţilor de control (Autoritatea Naţională de Integritate, Consiliului Concurenţei, Curtea de Conturi etc.), fapt ce denotă că circumstanțele invocate sunt pur declarative și lipsite de suport probatoriu.

Mai mult ca atât din materialele cauzei rezultă că primarul a contestat în instanța de judecată mai multe acte adoptate de către Consiliul local Speia, iar prin hotărârea Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central din 25.11.2024, acțiune de contencios administrativ inițiată de Primarul s. Speia, Vitalie Coteț împotriva Consiliului local Speia privind anularea deciziei nr.4/13 din 16.04.2024 cu privire la neîndeplinirea atribuților de serviciu, a fost admisă integral.

Tot aici, instanța de judecată reține că, pri răspunsul nr.19/30-P-477/25 din 03.07.2025 Centrul Național Anticorupție, a comunicat consilierului local că, examinarea sesizării în privința primarului s. Speia, Vitalie Coteț, a fost finalizată fără pornirea procesului contravențional sau penal.

În acest context Comisia de la Veneţia şi Directoratul General al Drepturile Omului şi Statul de Drept al Consiliului Europei, în Avizul „amicus curiae” din 16 noiembrie 2020, indică că, în principiu, securitatea termenului fix al mandatelor membrilor organelor constituționale servește scopul asigurării independenței lor față de presiunea externă.

Prin urmare este cert că principiul enunțat supra, instituie condiționarea retragerii unui mandat obținut în condițiile legii doar în strictă conformitate și cu respectarea condițiilor de retragere a acestuia.

Conform art. 70 alin. (1) din Codul administrativ, *dacă inițiază o procedură administrativă din oficiu, autoritatea publică informează în scris participanții despre aceasta în decursul unui termen rezonabil.*

În conformitate cu prevederile art. 94 alin. (1) din Codul administrativ, *înainte de emiterea unui act administrativ individual defavorabil pentru un participant sau înainte de respingerea unui act administrativ individual favorabil, participantul are dreptul să fie audiat în legătură cu faptele și circumstanțele relevante pentru actul ce urmează a fi emis.*

Instanța de judecată remarcă că, atât din materialele cauzei cât și din explicațile reclamantului în ședința de judecată rezultă că, reclamantul Primarul s. Speia, Vitalie Coteț, nu a fost citat și nici audiat în privința faptelor imputate, circumstanțe ce contravin prevederilor art. 118 alin.(1) din Codul administrativ, or motivarea trebuie să se refere și la argumentele expuse în cadrul audierii.

Prin urmare, instanța de judecată concluzionează că în speță nu au fost respectate condițiile indicate supra și anume lipsa faptelor confirmate, lipsa condițiilor instituite de legiuitor pentru demararea procedurii de acordare a votului de neîncredere primarului prin referendum, în cadrul demarării procedurii administrative, fapt ce contravine cu prevederile art.217 alin. (3) din Codul Electoral.

În această ordine de idei, instanța de judecată, reieșind din circumstanțele de fapt constatate, coroborate cu normele de drept relevante, consideră necesar a admite acțiunea reclamantului Primarul s. Speia Vitalie Coteț și a anula decizia nr.8/7 din 11.07.2025 „Cu privire la inițierea referendumului local pentru revocarea din funcție a Primarul s. Speia Vitalie Coteț", or, reclamantul prin argumentele și probele anexate la materialele cauzei a demonstrat ilegalitatea actului contestat și încălcarea dreptului legal protejat de lege.

În conformitate cu prevederile art. art. 224 alin.(1) lit.a), 225, 229 din Codul administrativ, instanţa de judecată,

h o t ă r ă ș t e :

Acțiunea în contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Primarul s. Speia Vitalie Coteț împotriva Consiliului local Speia, terț Comisia Electorală Centrală a Republicii Moldova privind anularea deciziei nr.8/7 din 11.07.2025 „Cu privire la inițierea referendumului local pentru revocarea din funcție a Primarul s. Speia Vitalie Coteț", se admite.

Se anulează actul administrativ individual defavorabil decizia nr.8/7 din 11.07.2025 „Cu privire la inițierea referendumului local pentru revocarea din funcție a Primarul s. Speia Vitalie Coteț”.

Hotărârea cu drept de apel la Curtea de Apel Centru în termen de o zi de la pronunţarea dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan Vodă.

Preşedintele şedinţei,

judecătorul **Evelina Ciorba**